REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 205. Brașov, Luni-Marți 18 Septemvrie (1 Octomvrie). 1907.

Ceva ce nu se mai poate opri.

Trebue că cei dela guvern s'au convins în cele din urmă că în chestiunea votului universal numai pot să îmbete lumea cu apă rece și că sunt siliți vrând nevrând să facă ceva ce ar sămâna măcar de departe a vot universal. Nu putem ști dacă este ori nu adevărat ceea-ce a istorisit nu de mult una din foile maghiare adversare guvernului, că s'ar fi făcut încercarea de a câștiga pe monarch pentru abandonarea totală a principiului introducerei votului universal și că majestatea sa ar fi răspuns: „Nu mă pot blama înaintea Europei.“

Cuvintele acestea, dacă și nu s'au pronunțat întocmai de către capul statului, sunt totuși foarte nemerite pentru caracterizarea situațiunei. Se pregătește în adevăr de sila împrejurărilor ceva ce ușor poate aduce un mare blam țărei și domnitorului ei, dacă se va face după dorințele și propunerile celor mulți pretinși bărbați de stat unguri, cari își bat capul acum de mai mult de doi ani de zile, cum s'o brodească mai bine de a introduce reforma electorală a votului universal fără votul universal.

Face o impresiune cu totul curioasă, când auzim pe corifeii partidelor maghiare vorbind acum de introducerea votului universal ca de o chestiune nouă, pe care se văd îndemnați a o lua în considerațiune. Până și unul din fruntașii partidului căzut liberal al tiszaiștilor, anunță azi în vechea foaie nemțească a clubului Lloyd ca o revelațiune că „sosirea votului universal este un proces ce nu mai poate fi oprit. Despre aceasta sosire neapărată și-a dat părerea de curând și președintele camerei ungare Juliu de Iusth și dacă încunjurând declarațiunile umflate ale lui Apponyi și soți, ne oprim la modul cum s'a exprimat Justh către un ziarist ungur asupra reformei electorale, o facem în convingerea că acest bărbat prin poziția lui este în stare a tălmăci mai bine tocmai acum în ajunul redeschiderei dietei, ceea ce au pe inimă diriguitorii de azi ai destinelor Ungariei.

După Justh Maghiarii pot să fie făr de grije în chestiunea introducerei votului universal, deoarece resolvarea ei este pusă în mâna contelui Andrassy, pe care îl declară de-un caracter neînfrânt și de un bărbat de stat cu energică hotărâre, față cu care pot avea toată încrederea. D-l Justh dă a se cunoaște că punctul de căpetenie, pe care se întemeiază proiectele de reformă ale contelui Andrassy, este conservarea și scutirea supremației de rassă maghiară. De dragul acestei supremații vor să susțină censul mai departe și să-l modifice prin egalizare. Cât pentru democraticul Justh, el ar vrea să facă dependent dreptul electoral numai dela cunoașterea scrierei și a cetirei. Aceasta o motivează zicând, că ar fi necesară și din puncte de privire tactice, fiindcă Românii au în sânul lor cel mai mare număr de analfabeți.

E dureros că afirmarea din urmă a lui Justh n'o putem resfrânge fiindcă din fatalitate într'adevăr poporul nostru pare a avea cei mai mulți analfabeți. De altă parte însă această afirmare ne arată cât de mult să tem adversarii noștri politici de terenul și influința ce le-ar putea câștiga elementul român în urma introducerei votului universal, precum și tendința și intențiunea celor dela cârmă de-a frustra ca în toate și întotdeauna și în chestiunea aceasta mare pe Români, ceea ce esplică în de ajuns toate aparițiunile ce dau azi timbrul raporturilor dintre Români și Unguri.

Ori ce om cuminte va înțelege prin urmare, de ce guvernul și conducătorii maghiari din dietă își bazează toate speranțele pe măsurile de restricțiune, ce vor să le ia cu ocaziunea reformei electorale față cu noi și ce vor să dobândească în favorul supremației lor în deosebi prin noua împărțire a cercurilor electorale.

Stând lucrurile astfel, cu greu se va putea încunjura blamul înaintea Europei, dacă nu va întreveni coroana cu toată autoritatea ei pentru încunjurarea lui.

Björnson a răspuns contelui austriac Schönborn, care în »N. fr. Presse« luase în apărare pe Apponyi printr'o scrisoare adresată numitului ziar, în care zice:

»A purta răsboiu acasă în Ungaria în contra mai multor popoare, apoi a te ridica totodată în ședințele internaționale de pace și a ținea declamațiuni asupra păcii, este neadmisibil, este »humbug« (purtare abuzivă)«.

»Pentru acest »humbug« contele Apponyi e cel mai mare reprezentant, de aceea l'am numit cu numele când am voit s'aduc cauza înaintea tribunalui Europei.«

Nu înseamnă a apăra pe contele Apponyi prin afirmarea, că are merite pentru mișcarea de pace internațională. Aceasta întărește numai acuzarea; ea conduce, astfel întărită, în interiorul cel mai ascuns al personalității sale. Dacă contele Frideric Schönborn nu înțelege aceasta, atunci nici că mai folosește a discuta cu dânsul aceasta afacere...

Regele Carol și chestia macedoneană.

Cu privire la conferințele regelui Carol cu miniștrii de externe ai Austro-Ungariei și Rusiei, ziarele vieneze mai publică următoarele amănunte:

S'a supus regelui proectul de reformă al justiției macedonene și s'a discutat împreună cu suveranul mult asupra ei. Regele Carol are o atitudine simpatică față cu proectele de reformă a justiției, elaborate de puterile cari s'au înțeles la Muerzsteg. După părerea regelui, complecta realizare a proectului dela Muerzsteg va contribui mult la pacificarea Macedoniei. România dorește însă *realizarea reformei justiției* înainte de toate în interesul conaționalilor din Macedonia, ai aromânilor, deoarece o justiție regulată și controlată e menită nu numai să pue capăt neajunsurilor ce rezultă acum din atitudinea autorităților turcești, dar și să amelioreze relațiunile dintre diferitele naționalități creștine.

Regele Carol făcând cunoscut miniștrilor atitudinea guvernului român a adăogat:

»Patriarchatul ecumenic este acela, care în primul rând opune mari dificultăți naționalitățe1 române în Macedonia, și guvernul român crede că e treaba puterilor ca să ia măsuri contra atitudinei aspre a patriarchatului. Puterile ar ajuta cu aceasta mult la liniștirea spiritelor. România va întinde cu plăcere mâna pentru împăcare, — *o înțelegere se poate numai face pe baza unor reale concesii din partea grecilor în Macedonia*«.

La situație.

Un consiliu de miniștri. — Enunciațiuni în chestia votului universal. — Afacerea Polonyi—Lengyel.

Membrii guvernului sunt în deplină activitate. Chestia pactului, dar îndeosebi apropiata deschidere a sesiunei parlamentare îi preocupă în măsură atât de mare, încât nu trece zi în care să nu se înregistreze câte o »enunciațiune politică« fie din gura unuia sau altuia dintre corifeii maghiari.

In *consiliul de miniștri* ținut Vineri s'a desbătut exclusiv — după cum anunță comunicatele oficiale — budgetul statului pro 1908. Celelalte chestiuni dela ordinea zilei n'au fost atinse. In chestiunea pactului, scrie »Bud. Hirlap«, guvernul și-a fixat punctul său de vedere în decursul ultimelor tratări, ce s'au urmat în Viena. Guvernul ungar a respins propunerile austriace și a prezentat propunerile sale, iar acum e rândul guvernului austriac să facă noui propuneri. Prin urmare jocul de-a baba oarbă se va începe din nou fie la Budapesta fie la Viena. Cu ce rezultat? Aceasta e secretul viitorului.

In același consiliu de miniștri s'a vorbit și de măsurile pe cari le va lua guvernul în fața *scumpirei tot mai simțitoare a articolelor de hrană*. Ministrul de finanțe a declarat, că în curând se vor lua măsuri pentru a combate scumpetea.

*

La întrunirea de Vineri seară a clubului independist din cercul IX al Budapestei, ministrul Apponyi a făcut mai multe enunciațiuni cu privire la planurile de acțiune ale guvernului pentru viitorul apropiat. Guvernul, a zis Apponyi, va căuta până la deschiderea parlamentului să creeze o situație limpede în chestiunile dela ordinea zilei, între cari chestia pactului, a garanțiilor constituționale etc. Cu privire la *sufragiul universal* acesta va fi în curând prezentat dietei. Scopul urmărit de guvern în elaborarea acestei reforme este susținerea caracterului național al statului. Ungaria va câștiga din această reformă nou

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Alianța.

După Marcel Prévost.

I.

Contesa Clotilda Arminges către domnișoara Zabel Sivry dela teatru „Bouffes-Parisiennes.

Stimată domnișoară!

Nu te mira prea mult dacă va ajunge scrisoarea asta în mânile d-tale. Cu toate că ne cunoaștem numai din vedere și după nume, trebue să mărturisesc, că se pare c'am fi fost destinate de a întra una cu alta în corespondență. Scuză, dar vina este a contelui Maxime, soțul meu și al d-tale... amic. De două zile și tot atâtea nopți n'a venit contele acasă. Fără îndoială că el e liber să-și caute distracție ori și când și ori și unde voește; nu voiu al controla. Dar în fine încep să devin neliniștită de absența lui. Contele e de altfel foarte corect și dacă până acuma nu m'a înștiințat unde zăbovește, sigur numai pentru aceea n'a făcut'o, fiind-că i-a fost imposibil. Fără îndoială îți este și d-tale cunoscut că soțul meu sufere de slăbiciune de inimă, care când se pronunță, îl pune în imposibilitate de a face o mișcare sau a da cel mai mic semn de viață. Aceste atacuri recer pe lângă o îngrijire minuțioasă, și ajutorul unui specialist. Oare să nu fi avut un astfel de atac în timpul absenței sale? Eată cauza îngrijirei mele.

Bărbatul meu m'a părăsit Vineri sara la ora obicinuită pentru a merge la club. Acum avem Duminecă sara și încă tot nu s'a întors acasă. M'am informat la club, acolo nu l'a văzut nimeni atât Vineri sara cât și în zilele următoare. Mi'am luat voia, stimată domnișoară, de a trimite o persoană de încredere la îngrijitoarea casei d-tale, nici acolo nu se știe de două zile nimic de conte. Inainte însă de a pune poliția în mișcare, ceea ce nu-mi convine nicidecum, voesc să mă adresez direct la d-ta. Sper că vei înțelege împrejurarea care mă silește a face pasul acesta și te rog a-mi împărtăși, dacă îți este cunoscut unde se află contele sau cel puțin dacă se află la un loc sigur și dacă e sănătos.

Primește, te rog, asigurarea deosebitei mele stime.

Contesa Arminges.

II.

Domnișoara Zabel Sivry către contesa Arminges.

Stimată doamnă!

Dacă d-ta ai văzut pe contele Maxim Vineri sara, atunci ești în avantagiu, căci de Joi după ameazi nu mai am nici o știre despre el. In aceeaşi zi am făcut împreună cumpărături la Fontana. Intre altele am cumpărat și un fluture de brillante care, dacă nu mă înșel, era destinat pentru d-ta. Contele se sfătuise la alegerea lui cu mine și am fost foarte conștiincioasă. Asta e tot ce știu. Și eu sunt neliniștită și împărtășesc temerile d-tale, deoarece și eu tot ca și d-ta nu sunt obicinuită să-mi lipsească așa de mult și să nu dea nici un semn de viață. N'aș fi cutezat să mă adresez c'o întrebare direct la d-ta; dar trebue să mărturisesc că și eu am luat într'un mod foarte discret informațiuni la palatul d-tale. Imi permiteți să cred, doamna mea, că veți fi atât de amabilă de a mă liniști, în caz când veți afla ceva despre conte și când acesta încă nu va fi în stare să-mi scrie câteva cuvinte. Eu din parte-mi vă voi încunoștiința imediat cum voi afla ceva despre cel ce formează obiectul grijei noastre.

Primiți doamnă contesă asigurarea respectului meu.

Zabel S.

III.

Contesa Arminges către d-șoara Zabel Sivry.

Mă învoesc, domnișoară. Care din noi amândouă va afla ceva, să încunoștiințeze pe cealaltă. Până acum nimic nou.

d-tale devotată

Contesa A.

P. S. Mulțumirile mele pentru sprijinul dat contelui la Fontana. Fluturele e încântător și denotă gust fin.

IV.

D-ra Zabel S. către contesa A.

Doamnă contesă!

Inainte de toate liniștește-te. Contele e găsit. Până ce eram îngrijate de soartea și starea sănătăței lui, el ne-a înșelat pe amândouă. Foarte simplu. Istoria se poate descrie în câteva cuvinte.

Când v'a părăsit contele Vineri seara el nu se duse la club, ci se întâlni c'un prietin al său banchierul, Jules Clair, care îl duse la Bellevue lângă Paris. Acolo se află în apropiere de pădurice o vilă, ca esterior foarte neînsemnată. In vilă locuește o damă străină, după cum să spune, o spaniolă și două fete, cari să fie ale ei. Toate trei primesc în mod foarte amabil domni, parisieni și îi primesc cu atât mai mare amabilitate, când sunt bogați și de bună familie. Nu-mi este cunoscut în ce chip se distra tocmai d-l conte, în momentul când fu într'adevăr surprins de un atac. Mare iritațiune la proprietare și per-

puteri. Deoparte se vor oferi »amicilor libertăţii poporului« depline garanţii (?), de altă parte se va promova întărirea statului maghiar.

Seriositatea mişcării muncitorimei pentru repausul general din 10 Octomvrie preocupă în măsură tot mai mare guvernul, care nu are nici o posibilitate de remedii contra eventualelor urmări ale acestei demonstraţii ameninţătoare. Preşedintele dietei, Justh, a declarat alaltăeri că nu va suferi ca socialiştii să demonstreze în ziua de 10 Octombrie în faţa parlamentului, deoarece aceasta ar însemna împedecarea libertăţii de desbatere a camerei. Totuşi este gata (câtă bunăvoinţă ! N. R.) să primească o deputaţiune a muncitorilor şi a lua în primire postulatele lor. Iusth a mai declarat că dieta va accepta votul universal însă pe lângă susţinerea *supremaţiei* Maghiarilor.

Cu chestiunea votului universal se ocupă şi cronicarul săptămânal al ziarului »Bud. Hirlap« în nrul de eri la rubrica »Politikai hullámok«. Jancso Benedek ajunge la concluziunea că şi în cazul introducerii votului universal »majoritatea naţionalităţilor va sprigini necondiţionat cu credinţă ideia de stat national. Chiar şi între Români se va găsi la început o minoritate însemnată, care va sprigini această ideie; cu timpul însă minoritatea românească se va schimba într'o majoritate, care se va grupa în jurul drapelului independenţei statului naţional maghiar«. »Să nu uităm, exclamă Jancso, că în actualul parlament nu reprezintă Românimea numai un Alexandru Vaida şi soţii săi! Pe băncile dietei şede şi un *Burdia* Szilárd...« etc. etc. pe care Iancso îl prezintă pe o jumătate de coloană ca pe messia apropiat al Românilor însufleţiţi pentru ideia de stat maghiar naţional.

*

Unele ziare în frunte cu »Pester Lloyd« au înregistrat ştirea unei apropiate împăcări între fostul ministru de justiţie *Polonyi* cu *Zoltán Lengyel*, faimoşii purtători de şlepă a şi mai faimoasei baronese Schönberger. O ştire mai nouă desminte faima răspândită. Dealtfel în Ungaria toate sunt posibile!

Dela congresul presei.

Ministrul de externe al Franţei despre rolul ziariştilor.

Zilele acestea s'a ţinut, precum ştim, la Bordeaux, în Sudul Franţei, al 11-lea congres internaţional al presei, la care au participat mulţi reprezentanţi ai ziarelor streine. Banchetul ce s'a dat în onoarea gazetarilor, a fost prezidat de ministrul de externe al Franţei, *Pichon*, cu care ocaziune ministrul francez a ţinut o interesantă cuvântare, privind de-aproape meşteşugul ziaristului. După cum se ştie, şi după cum singur a declarat, ministrul actual de externe al Franţei îşi datoreşte situaţia sa de astăzi meseriei de gazetar.

Nimeni altul ca gazetarul, a spus Stephen Pichon, nu cunoaşte mai bine oamenii, pe cari el îi urmăreşte la tot pasul, le găseşte slăbiciunile, sau virtuţile şi le supune criticei minuţioase faptele lor bune sau rele.

Ziaristul este în curent cu toate întâmplările din ţara sa şi din streinătate; nici un fapt mai de seamă nu scapă vigilenţei sale neadormite. De aceea el este cel mai chemat a judeca în adevărata lor înfăţişare actele omeneşti, influenţând prin modul său documentat de expunere opinia publică, căreia zilnic el se adresează.

De aceea, s'a exprimat ministrul de externe francez, ziariştii sunt cei mai bine pregătiţi pentru cariera diplomatică. Şi n'a fost o simplă întâmplare însărcinarea ce i s'a dat d-lui Stephan Pichon din partea guvernului francez, ca să salute pe congresiştii ziarişti la Bordeaux, în calitate de ministru al afacerilor străine. Dânsul a spus, că dacă ar trebui să aleagă între cele două însuşiri, aceea de ministru şi gazetar, cu cari se prezintă în mijlocul congresiştilor, inima sa s'ar decide pentru cea din urmă.

Despre rolul ziariştilor, ca elemente pacificatoare, în relaţiunile dintre ţări şi popoare, d. Pichon a vorbit cu multă recunoştinţă. Presa a contribuit în cel mai înalt grad la înlăturarea neînţelegerilor dintre diferitele clase sociale şi dintre partidele de oameni, cari conduc politica înăuntrul ţărei şi în afară. Graţie presei, care a răspândit ideia păcei, războaiele şi-au pierdut rostul.

Ar trebui, a spus ministrul de externe al Franţei, să se ţină mai mult în seamă de către bărbaţii politici rolul, pe care este chemată să-l joace presa prin legăturile sufleteşti ce zilnic întreţine cu lumea cititorilor, gazetarilor atribuindu-şi mulţi dintr'înşii reputaţie, de care se bucură în politică.

Din nenorocire, adesea ziariştii cei mai merituoşi se aleg cu ponoasele, pe când politicianii, cărora nimeni nu le poate face pe plac, de obiceiu adună foloasele. Este o meserie grea aceea a gazetarului, căruia i se cere multă cumpăneală, cea mai variată cultură şi mult bun simţ, pe lângă un anume talent şi vocaţiune.

Discursul ministrului Pichon a produs mare însufleţire între reprezentanţii presei.

Cronica din afară.

Inchiderea conferenţei dela Haga. In ultima şedinţă plenară a conferenţei de la Haga a fost adoptată în unanimitate următoarea propunere privitoare la a *treia conferinţă a păcei*: Conferinţa recomandă puterilor reunirea unei a treia conferinţe, care ar putea să se ţie în o perioadă analogă celei care s'a scurs după precedenta conferinţă, la o dată fixată de comun acord între puteri, şi atrage atenţia lor asupra necesităţei preparărei lucrărilor acestei de a treia conferinţă pentru ca deliberările ei să fie urmate cu autoritatea şi repeziciunea necesară. Pentru ca să se ajungă la acest scop, conferinţa crede că ar fi bine ca înainte cu doi ani de epoca probabilă a reunirei, un comitet preparator să fie însărcinat de guverne să culeagă propunerile diferite supuse conferinţei, să caute materiile susceptibile unui apropiat regulament internaţional şi să prepare un program pe care guvernele să-l poată studia în serios. Acest comitet între altele să fie însărcinat să propue un mod de organizare şi de procedură pentru conferinţă.

Reforma justiţiei în Macedonia. — Ziarul »Lokalanzeiger« publică următoarea telegramă din Constantinopole: Ambasadorii puterilor mari de aici nu au putut cădea de acord asupra proiectului de reformă a justiţiei în Macedonia. Conferinţele ambasadorilor au fost dar întrerupte până ce vor primi noui instrucţii din partea guvernelor lor.

Retragerea Patriarchului. Din Constantinopol se anunţă, că svonurile despre retragerea patriarchului, se adeveresc. Patriarhul a declarat membrilor sinodului, că se va retrage dela înaltul scaun de reprezentant al lui Christ, de oarece patriarhia trece prin prea multe faze critice. Patriarhul s'a plâns apoi faţă de membrii, arătând că şi biserica din Orient sufere de spiritul modernizărei, ca şi cea occidentală.

Evenimentele din Maroc. Sultanul Abdul Hazis a împuternicit pe corespondentul ziarului »Daili Mail« să arate, că în tot cursul călătoriei sale dela Fez la Rabat, vechiul sultan a fost foarte bine primit de triburi. Tribul Schimnu s'a declarat înclinat a însoţi cu 20.000 persoane pe sultan la Rabat. Sultanul rămâne la Rabat, unde va convoca o întrunire naţională pentru a se interesa de aproape cine îi sunt adversarii. La Mogador Muley Hafid a fost recunoscut sultan.

Ziarul »Times« anunţă, că sultanul Abdul Azis, în cazul când nu va reuşi să-şi învingă adversarul, va abdica, stabilindu se apoi în Europa. Fratele ministrului de finanţe a plecat de curând la Paris pentru a mijloci un nou împrumut pentru sultan.

STIRILE ZILEI.

— 17 Septemvrie v.

Ştire personală. Excelenţa Sa Metropolitul Dr. *Victor Mihali* a plecat dela Budapesta, unde, spre bucuria tuturora, medicii au constatat că e deplin sănătos, la fraţii săi din Maramureş, pentru recreare pe mai mult timp.

Intoarcerea suveranilor români la Sinaia. Sâmbătă dimineaţa regele şi regina României au trecut prin gara Braşov sosind la oarele 7 şi 10 m. a. m. în Predeal. Suveranii au fost întâmpinaţi aici de d-nii miniştri D. Sturdza, Ionel Brătianu, V. G. Morţun, Toma Stelian şi general Averescu, apoi d-nii general Mavrocordat, colonel Graţosky, prefectul poliţiei capitalei Emil Petrescu, prefectul de Prahova Luca Ionescu, Panaitescu şeful poliţiei generale a statului, comandantul jandarmilor rurali, primarul comunei cu întreg conziliul comunal, comisarul Duţescu şi numeroşi locuitori în haine de sărbătoare. Onorurile militare au fost date de o companie din regimentul 7 Prahova. La oarele 7 şi 35 suveranii au sosit cu tren regal la Sinaia, fiind întâmpinaţi de casele civilă şi militară regale, d-nii Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor coroanei, d-na Poenaru damă de onoare, primarul şi conziliul comunal şi numeroase persoane din elită. Onorurile militare au fost date de o companie de vânători. La oarele 8 regele şi regina au pornit într'o trăsură deschisă spre castelul Peleş.

Din dieceza Lugojului. Cetim în »Unirea: In 18, 19, 20 şi 21 Septemvrie n. a. c. s'au ţinut misiuni poporale în Chizdia. Rezultatul e mai mare de cum s'a putut prevedea. — In 21 Septemvrie P. Sa d-l episcop *Dr. Vasile Hossu* a consacrat biserica de acolo, care e una dintre cele mai mari şi mai frumoase biserici gr. cat. dela sate. La inseratul acestei zile însuşi P. Sa d-l episcop a binecuvântat căsătoria a 12 părechi concubinari, cărora le-a cuvântat aşa de frumos şi convingător, încât întreg publicul mare a rămas adânc impresionat. P. Sa d-l episcop a plecat la Chizdia cu trăsure, în 20 Septemvrie dimineaţa, în societatea Ilustrităţii sale I. Boroş, prelat papal, fiind primit în toate comunele româneşti de gr. cat. şi gr. or. cu banderii, treascuri şi cuvântări calde. In 22 Septemvrie s'a întors pe altă cale vizitând patru parohii gr. cat. prin ce a completat numărul parohiilor vizitate în 4 ani de păstorire înţeleaptă şi în adevăr părintească la o suta. In drumul acesta s'a împărtăşit de aceeaşi primire evlavioasă, caldă şi însufleţită ca şi către Chizdia. P. Sa pretutindenea a vestit principiile corecte religioase-morale. — Jubileul papal l'a sărbătorit la 21 Septemvrie n. în Chizdia.

Necrolog. *Alexandru Mircea*, funcţionar la »Silvania«, a încetat din viaţă în Bucium, în etate de 28 ani. Inmormântarea s'a săvârşit în 27 Sept. a. c. le 2 oare p. m. în cimiteriul bisericei gr. cat. din Bucium.

Strămutarea târgului sub straje. In adunarea reprezentanţei comunale de Miercuri s'a desbătut propunerea primăriei noastre privitoare la folosirea locului de sub straje pentru ca să servească de târg şi loc de stare pentru căruţe pe o estindere de 17 100 stânjini pătraţi după prescrierile ministeriului (asfaltare, canalizare şi curăţire cu apă din apaduct) ceeace ar costa în total 270 mii coroane. Cheltuielile anuale de întreţinere ar recere peste 10 mii coroane, iar peste douăzeci de ani ar trebui să se asfalteze locul din nou. Comisiunea permanentă s'a exprimat în contra strămutărei târgului. Membrul Ludovic Miess a propus să fie folosit locul de sub straje pentru târg însă deocamdată numai pe o estindere de 6 mii metri pătraţi. Aceasta n'ar impune visteriei oraşului decât o cheltuială de 30 mii coroane. Pentru propunerea magistratului cu modificarea lui Miess au vorbit membrii: Lassel senior, Kühlbrandt, H. Zeidner, Lengeru, Thomas, prof. Römer, deputatul T. R. Copony şi Dr. Flechtenmacher. In contra propunerei au vorbit inginerul superior Kenessey, Dr. Baiulescu, advocatul Adam Dr. Fabritius. Advocatul Mănoiu a propus a se lua obiectul dela ordinea zilei şi a se lucra un nou plan pentru concentrarea tuturor articolelor de târg. In decursul desbaterei unul din membrii, directorul de bancă Beer, a constatat cu privire la mişcarea străinilor în Braşov, că după datele poliţiei de graniţă şi a oficiului de anunţare, mişcarea străinilor a adus Braşovului în vara anului acestuia cel puţin două milioane coroane brutto. Punându-se propunerea privitoare la strămutarea târgului sub straje la vot, s'a primit propunerea lui Ludovic Miess de a se face deocamdată sub straje târgul pe o estindere de 6 mii metrii pătraţi. Celelalte propuneri au căzut.

Moartea Marelui Duce de Baden. O telegramă din Berlin anunţă moartea Marelui Duce de Baden. Marele Duce, care a încetat din viaţă Sâmbăta dimineaţă, la Mainan, se rudeşte cu Regele Carol. Principele Ferdinand al României se află de cinci zile la Mainan şi nu se va înapoia în ţară decât după înmormântare.

In urma morţei Marelui Duce de Baden, Curtea Regală română va lua un doliu de şease săptămâni.

O aventură a arhiducelui Iosef. In privinţa unei aventuri de vânătoare a arhidului austriac Iosif, se dau din Budapesta următoarele amănunte: Sâmbătă pe la orele $3^1/_2$ d. a., pe când arhiducele se afla la vânătoare pe unul din domenile sale din Maramureş arendat dela Stat, se pomeni de o dată, că vine spre dânsul un urs, de mărime mijlocie, în vârstă de 3—4 ani. La apropierea arhiducelui, ursul se repezi într'un stufiş. Arhiducele puse numai decât puşca la ochiu, trase dela 8—10 paşi şi nemeri pe urs în spată. Dihania, înfuriindu-se, sări spre arhiduce, care, fără zăbavă, mai trase asupra ursului încă două focuri de puşcă. Dar acum situaţia deveni nespus de critică, de oarece arhiducele îci isprăvise cartuşele, iar puşca pe care o luase dela gonaci nu luă foc imediat. Făcând însă o săritură repede de 2—3 paşi înapoi, arhiducele izbuti să'şi încarce puşca şi să culce la pământ pe urs care, turbat de furie, se apropiase la doi paşi de dânsul.

»Meseriaşul« din Lugoj, edat şi redactat de Constantin Liuba a apărut Duminecă din incidentul jubileului de 40 de ani al Reuniunei meseriaşilor români din Sibiiu în haină de sărbătoare aducând în frunte un articol despre jubileu cu portretul preşedintelui amintitei reuniuni Victor Tordăşanu.

---

plesitate la d-l Clair, pe care îl ustrăm conştiinţa. Se aduce un medic. Acesta e de părere să nu să facă nimic... să se aştepte... răbdare... linişte. Escelent! Clair n'are curagiu să vă scrie; el veghiază lângă prietinul său în speranţă că acesta să-şi revie. Zilele însă trec. Sărmanul nostru bancher pe jumătate nebun, vede consecuenţele strengăriilor lui vecinic înaintea ochilor, vede neliniştea d-tale, vede paşii poliţiei... Şi într'un moment fericit îmi scrie şi-mi destăinueşte totul.

Aşa stă lucrul. Acum şti tot atât ca şi mine. Gâcesc primul d-tale gând: De a pleca la Bellevue la Spaniole. Imi permiţi însă să-ţi dau un mic sfat? Nu te duce acolo. Lasă asupra mea aceasta afacere. Nu face să mergi acolo să te compromiţi. Este acolo un »milieu« (mediu), pe care din nefericire îl cunosc mai bine ca d-ta. Cunosc limbagiul ce trebue întrebuinţat acolo. Intreaga afacere se va tranşa iute. Incă un avantagiu, pe care îl văd dacă nu te vei amesteca d-ta, este că dacă contele îşi va reveni, poţi ignora toată întâmplarea, şi să crezi că ia venit atacul în locuinţa mea. Cred că e cel mai convenabil lucru de a eşi din impas atât d-ta cât şi contele. Se înţelege că aştept mai întâi ordinele d-tale.

Cu respect a d-tale devotată

Zabel S.

V.

(Telegramă.)

Ai toată dreptatea. Le las toate asupra d-tale, dragă d-şoară şi îţi mulţămesc.

A d-tale devotată

Contesa Arminges.

VI.

Contesa Arminges către d-ra Zabel Livry.

Marţi înainte de prânz.

Dragă d-ră! Toate merg după dorinţă. Contele, câteve oare după ce fu adus în locuinţa sa, şi-a revenit, mulţămită silinţei medicului nostru de casă. Se află deja sculat şi azi dimineaţa a şi mâncat ceva; este numai cam indispus de nereuşita aventurei sale. Eu am fost însă bună şi nu i-am făcut nici o observare, nici de Bellevue, nici de Spaniole. Intre noi există o înţelegere tacită, că accidentul s'ar fi întâmplat în locuinţa d-tale. Şi acum fiind ambele ear liniştite, mă tentează aţi mulţumi dragă d-şoară de delicateţa, discreţiunea şi tactul ce l'ai dovedit în această supărătoare afacere. Mi-a fost deja cunoscut, că eşti o femeia încântătoare, o artistă mult sărbătorită, cu toate astea dă-mi voe să-ţi spun, că mă văd plăcut surprinsă de a întâlni între actriţe, despre cari să spun multe rele, atâta fineţă de sentiment şi amabilitate pe cari înzadar le aşi fi căutat în cercurile noastre. Un asemenea serviciu nu se poate răsplăti. Trebue să rămân datornica d-tale. Permiteţi-mi cel puţin a-ţi oferi spre suvenire, după spaima ce am avut'o, fluturele (ah, acest simbol), pe care mi-l'a dăruit contele săptămâna trecută. D-ta singură l'ai ales, prin urmare îţi place şi cred că nu te vei opune de-a purta o bijuterie, pe care am purtat'o şi eu. Imi voi permite a ţi-o aduce în persoană după masă la 3 oare şi voi fi veselă dacă vei fi acasă. A d-tale devotată.

Contesa A.

P. S. Cu ocaziunea aceasta te voi ruga de adresa modistei d-tale. Pălăriile d-tale sunt obiectul admiraţiunei generale. Nici Rebaix nici Verut, n'au ideiă cine îţi lucrează. Nu aşa că îmi vei trada şi mie acest secret? Intr'adevăr am putea avea una şi aceeaşi modistă, deoarece avem... era aproape să scriu o inconvenienţă.

— *Iris.* —

Victimele revoluţiunei ruseşti. In momentul când se aplică noua lege electorală pentru a treia Dumă, pressa rusă face bilanţul victimelor revoluţiei, în cursul celor din urmă trei ani. Din Februarie 1905, data proiectului Buligni, până la disolvarea celei de a 2-a Dumă, au fost 44.020 victime, dinfre cari 19.144 ucise, 2381 executate, 1350 cari s'au sinucis cu prilejul arestărei lor sau în închisoare şi 20,000 rănite.

Aceste victime se împart astfel: Rusia centrală 20,611, Caucaz 7394; provinciile baltice 4929; Polonia 4385; Rusia meridională 3048 şi Asia 2268. Dintre cei ucişi, 10.747 au pierdut viaţa în pogromuri antisemite; 4540 în măcelurile armeneşti; 2193 în revoltele armatei şi flotei, 533 în cursul desordinelor agrare, 221 în revoltele de prizonieri, etc. Pe de altă parte, lumea oficială şi cea a marilor proprietari numără 8203 victime, dintre cari 4 miniştri, 83 guvernatori şi 61 prefecţi de poliţie. In aceste cifre, nu întrá condamnaţii la muncă silnică sau la exil în Siberia şi cari pot fi socotiţi pe puţin la o sută de mii.

Romanul contesei de Montignoso. In sfârşit se cunoaşte şi hotărârea Curţii saxone cu privire la căsătoria contesei de Montignoso cu artistul italian Toselli. Sâmbătă dimineaţa a avut loc un conziliu de miniştrii presidat de rege. Regele a declarat că, deşi d-na Toselli nu mai are nici un drept, totuşi i se vor servi apanagiile şi de acum înainte. Conziliul a hotărît apoi ca principesa Monica să fie readusă imediat în Saxonia şi pentru aceasta se vor întrebuinţa orice mijloace. Pe de altă parte Leopold Woelfling, fratele actualei d-ne Toselli, a declarat avocatului său, că pasul pe care sora sa l'a făcut e foarte greşit, deoarece Toselli e o secătură. Leopold Woelfling a adăugat că această căsătorie nu va sfârşi bine.

Tifosul la Cernăuţi. In spitalul militar din Cernăuţi, s'a ivit o epidemie de tifos. Se crede că această epidemie a fost adusă din Galiţia, unde trupele din Cernăţi au fost cu ocazia manevrelor.

Crima dela Unţeni. După cum am anunţat, arendaşul evreu, criminalul Guttman, care a hrănit pe ţăranii de pe moşia sa cu peritură de dalac, a făcut apel la Camera de punere sub acuzare din Iaşi împotriva confirmărei mandatului său de arestare. Afacerea aceasta continuă să alarmeze publicul din Botoşani; nimeni nu crede cu putinţă, ca în faţa probelor zdroăitoare adunate, criminalul arendaş să poată scăpa de pedeapsă. In această privinţă, un cititor din Botoşani trimite ziarului «Voinţa Naţională» o scrisoare din care extragem următoarele: «Lumea îngrozită se întreabă cum se va isprăvi cu arendaşul Guttman, care, în lacomia sa de a se îmbogăţi cât mai de grabă, a hrănit pe lucrătorii de pe moşia sa cu carne otrăvită cu boală de dalac. Oscar Guttman, originar din Hârlău, până mai deunăzi era un nenorocit, care abia putea să'şi agonisească pânea de toate zilele. Toate rudele sale, începând dela frate şi sfârşind cu cel de pe urmă nepot, sunt nişte săraci şi trăesc ca vai de capul lor în Hârlău. Acest Oscar Guttman a putut, într'un timp foarte scurt, să arendeze 2 moşii în Botoşani, 3 în judeţul Iaşi, 4 în Roman şi Bacău şi 2 în judeţul Buzău. Iată un pui de Fischer, ce exploatează 11 moşii pe tăcute şi nimeni în ţara Românească nici măcar ştie că există un Guttman. Mai mult. Se află într'o clipeală că un ţăran a ameninţat pe d. Şloim arendaşul că nu va veni la lucru câmpului, sau că nuvoeşte a recunaşte vr'o datorie din condicele lor, şi atunci chiar ziarele alianţei, împreună cu cele de peste hotar, strigă imediat contra ţăranului român şi-l vorbesc de rău, dar nici una de sigur nu scrie că asasinul Guttman, dela 20 Iulie hrăneşte populaţia de pe 2 moşii, Talpa şi Unţeni, cu peritură de dalac !...»

O ligă macedoneană. Un grup foarte numeros de tineri macedoneni, au hotărât înfiinţarea unei ligi macedonene, cu sediul în Sofia. Liga va fi în geniul ligei culturale române. Ea va avea de scop a desvolta viaţa culturală a macedonenilor şi a scoate chestiunea macedoneană din firele politicei. Au aderat foarte mulţi profesori, politicìani şi avocaţi din ţară.

Rectificare. In nr. trecut (204) al »Gaz. Trans«. pag. I, coloana 4-a rândul al 3-lea de jos în sus în loc de »relăsarea« este a se ceti: »*relaxarea* disciplinei de partid.

Din Bănat.

(Serbările dela Ciacova.— Concertul corului lui Vidu. — Incă nu pictor bisericesc).

— 24 Septemvrie, 1907.

In ziua de Sf. Maria Mică comuna *Ciacova* a avut o mare serbătoare. In aceastá zi s'a sfinţit biserica română neunită, zidită din nou şi pictată cu multă artă de mult apreţiatul nostru pictor *Oct. Smigelschi*; tot cu acest prilej şi au ţinut aici adunarea generală, învăţătorii români neuniţi din diecesa Caransebeşului şi tot în această zi a dat aici «*Reuniunea română de muzică din Lugoj* un concert grandios sub conducerea măestrului *Vidu*.

Corul românesc din Lugoj sub conducerea inimosului său prezident Dr. *Aurel Vălean* şi a dirigentului *Ioan Vidu* a plecat în preziua serbărilor, însoţiţi de mai mulţi membrii ai inteliginţei române din Lugoj. Pe drum ne-am întâlnit cu I. P. Cuv. Sa părintele arhimandrit *Filaret Musta*, delegatul episcopesc la sfinţirea bisericii, în a cărui suită am observat pe d-nii protopresb. Dr. *G. Popovici*, Lugoj, *Traian Opreu*, Vârşet şi *I. Pepa*, Buziaş. La Timişoara toţi aceştia în frunte cu d-l Arhimandrit am fost întâmpinaţi de delegaţia comunei Ciacova în frunte cu d-l president al Reuniunei înv. *Ioan Marcu*.

In gara Ciacovei a ieşit întru întâmpinarea noastră lume multă. S'au ţinut cuvântări de bineventare. Au vorbit d-l pretore *Cornel Pincu* în numele autorităţii politice, mai întâiu *ungureşte*, apoi a continuat pe *româneşte*; iar d-l protopop al Ciacovei *I. Pinciu* a vorbit în numele comunei bisericeşti. La aceste răspunde d-l Arhimandrit. Au mai rostit cuvântări, d-nii Dr. *I. Coste*, advocat, salutând Reuniunea învăţătorilor şi pe prezidentul ei, d-l *I. Marcu*, asemenea şi corul Lugojuluii la ceea ce răspund e foarte emoţionat d-Dr. *A. Vălean*.

Terminându-se vorbirile am plecat cu toţii în oraş, trecând pe sub arcul triumfal cu inscripţia «Bine a-ţi venit !» Seara s'a săvârşit înseratul cu lithie prin d-nii protopopi Dr. *G. Popovici* şi *T. Oprea* asistaţi de 2 preoţi. S'a ţinut şi seară de cunoştinţă foarte animată, la care ne-a distras plăcut un taraf de lăutari.

Sâmbătă dimineaţa s'a inceput, actul sfinţirei bisericii, pontificând I. P. Cuv. Sa d-l arhimandrit *F. Musta* cu mare asistenţă. Respunsurile şi cântările liturgice le-a cântat de tot frumos corul din Lugoj sub conducerea d-lui *Vidu*, storcând lacrimi din ochii multor credincioşi.

Predica ocazională foarte frumoasă şi instructivă întreţesută de sfaturi înţelepte şi bune adresate poporului din Ciacova, a ţinut'o d-l arhimandrit *I. Musta*, mulţămind totodată şi corului din Lugoj, care cu prezenţa sa a contribuit la ridicarea nimbului acestor serbări.

După biserică a urmat *şedinţa 1 a adunărei generale* a reuniunei învăţătorilor, ţinută în sala cea mare a «Otelului Naţional».

S'a deschis din partea d-lui prezident *Ioan Marcu*, printr'un cuvânt subliniat des de aplausele celor prezenţi. Terminându-şi cuvântarea d-l prezident salută pe toţi delegaţii şi reprezentanţii veniţi la adunare.

Dup'aceasta s'a espedat o telegramă omagiala P. S. Sale Episcopului *Nicolae Popea*.

Se ridică apoi d-l *Tr. Pinciu* şi în cuvinte avântate arată, cari trebue să fie calităţile adevăratului învăţător. Vorbirea aceasta subliniată de desele aprobări şi aplauzele frenetice ale celor prezenţi a fost cu plăcere ascultată şi despre dânsa s'a luat act la protocol. Au mai vorbit la şedinţă reprezentantul insp. reg. şcolar d-l *Chudy Jeno*, pretorele *I. Pincu*, ambii în limba maghiară; mai apoi d-l *I. Vuia*.

Se cetesc apoi telegramele de salutare sosite, se aleg comisiunile şi să decide espedarea unei telegrame adunării generale a «Asociaţiunii» la Bistriţă, după care apoi şedinţa primă se ridică.

La 3 oare p. m. s'a început *banchetul* la care au fost reprezentate şi celelalte biserici: cea română unită, romano-catolică şi sârbească, precum şi autorităţile juridice şi politice. S'au rostit o mulţime de toaste, a căror serie a început'o I. P. Cuv. Sa *Filaret Musta* toastând pentru Maiestatea Sa.

In şedinţa a II-a s'au ţinut 2 disertaţii din partea d-lor *Petru Bandu* din Reşiţa şi Alex. *Onaie* din Lugoj, cari ambii au fost premiaţi cu câte 20 cor., dintre cari premii unul a fost oferit din partea d-lui *Dr. G. Dobrin* adv. în Lugoj.

Concertul. La 8 oare s'a început concertul Reuniunei române de muzică din Lugoj, având programa următoare:

I. 1. I. Vidu: »Logojana« cor mixt. 2. I. Mureşan — I. Vidu: »Trecui valea« cor mixt. 3. Gh. S. Vasiliu: »Cât aş dori« romanţă cântată de dl Dr. D. Florescu, cu acomp. de pian. 4. A. Adam: »De-aş fi rege« (»Si J'étais Roi«). Romanţa Corul şi Nocturna din actul I. Soliştii: D-na Elisabeta Jurca (Nemea). D-l Dr. D. Florescu (Zephoris). D-l G. Şerban (Regele). Acompaniament de pian. 5. Anton Sequens: »Rhapsodie română« executată la pian de d-şoara Cornelia Pinciu. II. 6. C. Loewe: »Ceasornicul« baladă cântată de d-a Elena Boeriu cu acomp. de pian. 7. I. Vidu: »Răsunetul Ardealului« cor mixt cu solo cântat de d-na Maria Molitor. 8. I. Vidu: »Preste deal« cor mixt cu solo de bariton, cântat de d-l L. Tempea. 9. L. Tempea: »Improvizaţii de melodii naţionale«, executate la pian de autor. 10. I. Vidu: «Negruţa« cor mixt cu solo de bariton şi sopran: d-l Iosif Birescu şi d-şoara Anica Bobora. 11. I. Vidu: »Pui de lei« cor mixt.

Toate punctele din program au fost executate cu o exactitate rară şi cu o adevărată forţă artistică, stârnind ropote de aplauze la adresa coriştilor şi vrednicului dirigent *I. Vidu*. Efectul produs de fiecare cântare a fost colosal, încât toate punctele din program au trebuit să fie repetate. Succesul acesta al Reuniunei de muzică din Lugoj e unul dintre cele mai mari şi d-l Vidu numai mândri se poate cu el.

Dintre solişti s'au distins doamnele *Elisabeta Jurca*, *Elena Boeriu* şi *Maria Molitori* şi d-şoara *Ana Bobora*, eleva conservatorului de muzică din Bucureşti; iar dintre solişti d-nii: *Dr. D. Florescu*, *George Şerban*, *Virgil Luca* şi *Iosif Bireescu*. Acompaniamentul la pian l'a susţinut cu multă artă şi discreţie artistul nostru d-l *Liviu Tempea*, care prin punctul separat: »Improvizaţii de melodii naţionale« ne-a făcut să admirăm colosala desteritate şi technică ce o posedă la pian, şi ca şi care rischez a afirma, că la noi numai d-l *I. Mureşan* din Blaj posede mai mare. Pagubă, că domnul Tempea petrece mai mult prin România şi astfel ne lipseşte de plăcutele ocaziuni de a'l auzi şi aprecia mai des. De altfel d-l Tempea este cunoscut şi ca bun compositor român, a cărui cântec: »Lună, lună stea vicleană...« pe cuvintele lui Goga, a produs un efect colosal la serata artistică de acu 2 săptămâni, improvizată de tinerimea română din Lugoj. La concertul din Ciacova şi-a mai dat binevoitorul concurs şi d-şoara *Cornelia Pinciu* executând cu dibăcie la pian »Rhapsodia română« de Sequens şi dovedind o şcoală foarte bună.

Terminându-se programul publicul estaziat formal a pretins, — iar d-l Vidu a fost silit să cedeze, ca să mai cânte şi piesele: »Tricolorul«, »Auzi valea« — devenită atât de populară, şi »Pâc«. Ovaţiunile la adresa dirigintelui curgeau ca ploaia. După concert a urmat joc, care a ţinut până dimineaţa în mijlocul unei animaţii la culme. A doua zi corul lui Vidu s'a reîntors la Lugoj.

Când ne vom mai revedea? !

* *

Duminecă în 23 l. c. o grupă de tineri din Lugoj am făcut o escursiune până în comuna *Gruin*, în vecinătatea Lugojului, unde se ţinea obicinuita »rugă«. Sosiţi acolo am asistat la petrecerea poporală şi ne-am delectat în jocul »Căluşerilor«, cari au jucat cu multă desteritate un »Căluşer« şi o »Bătută« nevăzute pân' acum din partea scriitorului acestor şire. Jocul constă din mai multe figuri frumoase şi se pare a fi o imitaţie sau mai bine zis, învăţare greşită a adevăratului »Căluşer« şi »Bătuta«.

Cauza principală pentru care ne-am dus la »ruga« din Gruin, a fost să cercetăm biserica cea nouă zidită şi pictată de talentatul nostru pictor *Virgil Simonescu*. Biserici pictate de Smigelschi am văzut pân'acuma trei, dar de Simonescu încă nu văzusem şi eram foarte curios să văd una şi de el. Am fost deci şi am văzut şi m'am mirat foarte mult, cât de departe a ajuns acest tinăr în aşa puţină vreme.

Pictura lui Simonescu din biserica din Gruin, e una dintre cele mai frumoase picturi orientale bisericeşti, cari ne face să legăm foarte mari speranţe de acest tinăr talentat. Impresiunea, ce ţi-o face ansamblul întreg al picturii din biserica din Gruin, e foarte mulţumitoare. La întrare privind involuntar în sus, cum de regulă e predispus credinciosul, când intră în biserică, observi îndată inscripţia: »*Căile Tale Doamne arată-mi-le şi cărările Tale mă învaţă, îndreptează-mă spre adevărul tău şi mă învaţă, că Tu eşti Dumnezeul şi Mântuitorul meu!*«

Cadrele raportului unui ziar nu-mi permit, să mă ocup mai pe larg — după cum merită — cu acest pictor talentat al nostru, ci deocamdată constatând, că cele 2 lucrări originale ale lui Simonescu din biserica din Gruin: *Cina cea de taină* şi *Maica Precestă* între cheruvimi şi serafimi de pe bolta bisericii sunt nişte lucrări de tot frumoase, — zic că toţi acei Români, cari la picturile bisericeşti nu încredinţează pe Smigelschi ori pe Simonescu, comit o adevărată »crimă naţională« ! Intreaga pictură din biserica din Gruin a costat o sumă destul de mică: *6250 cor.* sumă cu care zău că nu e plătit lucrul pictorului.

Nu pot, decât să atrag atenţiunea tuuror Românilor, cari vor edifica biserici de aci înainte, asupra acestor 2 pictori: Smigelschi şi Simonescu.

Decât să dăm să ne picteze pe Christos câte un — *jidan*, mai bine să preferim pe un Român, care baremi ne face şi un lucru după cerinţele stilului nostru bisericesc şi totodată un lucru de artă.

Cor.

Bibliografie.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr. *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră de la Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucuresci. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. ***I Agrologia***, séu Agricultura generală, 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corone*.

Vol. II. ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889. Costă *8 corone*.

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 corone*.

Manual de Agricultură raţională vol V. ***Ippologia*** séu zootechnia specială a cailor de George Maior. Preţul 3 cor. plus 30 banĭ porto.

Manual de Agricultură raţională vol. VI. cuprindĕnd crescerea, îngrăşarea şi utilizarea ***Porcilor*** séu Zootechnia lor spepială de Georde Maior. Preţul 5 cor. plus 30 banĭ porto.

„Cultura şi îngrijirea grâului", de I. F. Negruţiu. Preţul 14 b. (plus porto 5 b.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră seracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

A apărut **„Geloşii"**, comedie într'un act, după germană, de ***Moşul***. Braşov. Tipografia A. Mureşianu 1905. O piesă fórte potrivită pentru diletanţii noştri dela sate şi oraşe (pentru 3 domni şi 2 dame). Preţul 40 filerĭ franco.

ULTIME STIRI.

Budapesta 30 Septembrie. — Eri seara partidul social democrat a ţinut o întrunire în Budapesta şi a adoptat o rezoluţie după care cetăţenii democraţi se declară solidari cu proletariatul ungar pentru a intra în lupta practică pentru obţinerea votului universal.

In vederea aceasta va avea loc Duminică la Budapesta un mare meeting al social-democraţilor ungari.

S'a mai adoptat o rezoluţie prin care care *comercianţii şi fabricanţii din Budapesta şi din ţară sunt invitaţi a închide magazinele şi cancelariile pe ziua de 10 Octombrie* în semn de demonstraţie. De asemenea sunt invitaţi proprietarii, ca în ziua de 10 Octombrie să împodobească casele în mod impozant.

Din partea organizaţiilor social-democrate s'a comunicat până acum participarea la demonstraţia dela 10 Octombrie, din 96 oraşe şi localităţi mari. In această zi nici un magazin nu va fi deschis şi nici un lucrător nu va lucra.

Creştinii sociali, deşi un partid mai puţin numeros, s'au pus şi ei în mişcare.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 27 Septemvrie 1907.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
"	Grâu mijlociu . . .	20	—
"	Grâu mai slab . . .	19	—
"	Grâu amestecat . .	18	—
"	Sĕcară frumósă. . .	16	—
"	Sĕcară mijlociă. . .	15	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu. . . .	8	—
"	Ovĕs frumos. . . .	7	—
"	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meiŭ) . . .	10	—
"	Mazăre.	22	—
"	Linte	35	—
"	Fasole	14	—
"	Sĕmênţă de in . . .	20	—
"	Sĕmênţă de cânepă .	19	—
"	Cartofi.	2	—
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	28
"	Carne de porc . . .	1	36
"	Carne de cerbece. .	—	96
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt.	40	—
"	Sĕu de vită topit	62	—

„Sătmăreana“,

institut de credit şi economii în **Seini**.

CONCURS.

Pentru **ocuparea unui post de practicant la „Sătmăreana“** dotat cu salar anual de **840 cor.**, prin aceasta să publică concurs.

Reflectanţii au să documenteze că au absolvat cu maturitate o şcoală comercială superioară, şi că posed pe deplin în scris şi vorbire limba română, maghiară şi eventual şi cea germână.

Postul e a să ocupa îndată după alegere, şi cel ales, după un an de serviciu de probă prestat spre îndestulire, va fi denumit de oficial cu salar anual de 1200 coroane şi adaus de salar în înţelesul statutelor.

Recursele sunt a se trimite până inclusive în 14 Octombre n. s. c. la adresa: „Sătmăreana“, institut de credit şi economii, societate pe acţii în Seini (Szinérváralja).

Direcţiunea.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Octomvre st. n. 1907.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·26 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 2·50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură până la Ciuc-Gyimes).

Dela Braşov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.
IV. Tren de pers. la 6·14 dim. (numai Domineca)

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.00 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov

I. Trenul de persóne la óra 8.25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 2·00 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·13 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.